

معرفی بنگاه‌های مشکل‌دار به دولت

رسیدگی سریع به مشکلات بنگاه‌های مشکل‌دار با تشکیل کارگروهی متشکل از چهار عضو هیئت دولت در دستور کار است. به گزارش ایرنا، احمد میدری، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: رئیس‌جمهور دستور تشکیل کارگروهی متشکل از چهار عضو هیئت دولت؛ شامل وزیر تعاون، وزیر اقتصاد، وزیر صمت، و وزیر کار را برای رسیدگی به مشکلات بنگاه‌ها صادر کرد. او افزود: هدف این کارگروه بررسی سریع مسائل این واحدهای اقتصادی است که اطلاعات مربوط به آن‌ها در مهرماه توسط وزارت کار جمع‌آوری شده و در دولت مطرح شده است. همچنین، در جلسه‌ای در وزارت اقتصاد برنامه‌ریزی‌هایی برای کاهش مشکلات این واحدها انجام و ابزارهای مختلفی برای حمایت از آن‌ها در نظر گرفته شد. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در خصوص کسورات بازنشتی کارمندان دولت، گفت: اطلاع‌رسانی لازم‌به‌مجلس انجام می‌شود تا در قانون مجدد بازنگری صورت گیرد و کسورات مربوط به اضافه‌کاری و پرداخت‌های مستمر در حقیق کارمندان دولت لحاظ شود.

عبور از ظرفیت پنج‌هزار مگاوات انرژی‌های تجدیدپذیر

عبور از ظرفیت پنج‌هزار مگاوات انرژی‌های تجدیدپذیر قطعی است، اما برای تحقق هدف هفت‌هزار مگاوات، نیازمند حمایت ویژه و همکاری همه دستگاه‌های مسئول هستیم. به گزارش ایرنا، محسن طر‌زطلب، رئیس سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری برق ایران (ساتبا)، گفت: طی روزهای آینده ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر کشور به سه‌هزار و ۱۰۰ مگاوات خواهد رسید؛ رقمی که نشان می‌دهد هنوز نمی‌از مسیر در جهت تحقق اهداف باقی مانده است. او عنوان کرد: عدم تخصیص به‌موقع منابع مالی باعث شد با وجود همه تلاش‌ها، در هشت‌ماه ابتدایی امسال نتوانیم به ظرفیت‌پیش‌بینی شده در برنامه‌ها برسیم. از این رو در چهار ماه باقی مانده باید سه برابر بیشتر کار کنیم تا به اهداف تعیین شده دست یابیم. طر‌زطلب گفت: تاکنون فقط یک‌سوم منابع پیش‌بینی شده محقق شده و این موضوع موجب تأخیر در تأمین تجهیزات و تخصیص آن‌ها به پروژه‌های فعال شده است.

کمبود داده‌های دریایی

بزرگترین چالش امروز ما کمبود داده‌های دریایی است؛ هنوز دریا را به‌طور نظام‌مند اندازه‌گیری نمی‌کنیم، اما انتظار بهره‌برداری پایدار داریم. به گزارش ایسنا، حسین افشین، معاون علمی رئیس‌جمهور با بیان اینکه کشوری که مدیریت هوشمند بندر نداشته باشد، در عمل بخش بزرگی از تجارت جهانی را به دیگران واگذار می‌کند؛ بنداری که داده ندارد، آینده ندارد، گفت: سال‌ها پیش گفته بودند در جهانی که سرعت‌فهم، تعیین‌کننده است، کسی که زودتر ببیند، برنده است. امروز در اقتصاد دریا، این «زودتر دیدن» جز با فناوری ممکن نیست؛ هرچند که گاهی گول‌زننده است. او با بیان اینکه اهمیت اقتصاد دریا امروز بیش از هر زمان دیگری آشکار است، افزود: بخش عمده تجارت جهانی از دریا عبور می‌کند، منابع عظیم انرژی در فراساحل نهفته است و امنیت غذایی بسیاری از کشورها به زیست‌پایایی وابسته است. اما آینده این حوزه دیگر با افزایش اسکل‌ها نوشته نمی‌شود، آینده را گوش داده و فناوری می‌نویسد؛ آینده از آن ملی است که دریا را نه صرفاً یک مسیر، بلکه یک پلتفرم فناوری ببیند.

با شروع سرما دومینوی ناترازی انرژی‌ها شروع شد

گاز تنها تخم‌مرغ سبد انرژی

فرمانده کل انتظامی کشور: تولید ندارند اما سوخت دریافت می‌کنند

علی ایوبی

خبرنگار گروه اقتصاد

در حالی که ما می‌توانیم با جانشین کردن انرژی‌های دیگر و اضافه کردن آن به سبد انرژی کشور، ناترازی‌ها را کاهش داده و به مرور از بین ببریم و در حقیقت وابستگی انرژی کشور به گاز را کاهش دهیم اما اکنون فضا به گونه‌ای است که در فصل سرما، فرآورده گاز را از سمت صنایع قطع می‌کنیم تا بخش خانگی دچار مشکل نشود و آن صنعت را وادار می‌کنیم تا سوخت مایع پیدا کند و چون در دسترس نیست مجبور خواهد شد آن را به صورت قاچاق تهیه کند. گاز و سوخت مایع همدیگر را تشدید کرده‌اند و جایگزین یکدیگر شده‌اند و یا تولید برق از طریق سدها متوقف شده و مجبور شده‌ایم از طریق نیروگاه‌های حرارتی آن را تأمین کنیم. در واقع ناترازی در آب ما را به سمت ناترازی در گاز برده است. برای همه حامل‌های انرژی می‌توان چنین مثال‌هایی آورد و آنها را به هم مرتبط کرد؛ درحقیقت ما با مشکل بزرگتری از ناترازی برق و یا ناترازی گاز و آب مواجه هستیم و آن «ناترازی در انرژی» است که کمبود آب، برق، گاز، ... آن را به وجود آورده و تشدید کرده است.

هرچند ایران یکی از غنی‌ترین کشورهای جهان در داشتن گاز است و همین مسئله استفاده از آن در کشور را توجیه‌پذیر کرده است اما با این حال فشاری که بر روی انرژی گاز در کشور وجود دارد، باعث شده در عرضه و تقاضای آن دچار مشکل شویم و همین مسئله در تولید دیگر انرژی‌ها مانند برق نیز تأثیر منفی گذاشته است. زمستان سال گذشته وزیر نفت گفته بود: «رغ ناترازی انرژی در بخش گاز، معطوف به افزایش تولید است و توسعه میدان‌های خشکی و دریایی، توسعه میدان‌های گازی جدید و فشارافزایی میدان گازی پارس جنوبی با همین هدف برنامه‌ریزی شده است اما اگر در این حوزه نتوانیم تدابیر لازم را اتخاذ کنیم و مصرف را پایش نکنیم، هرچه در زمینه تولید سرمایه‌گذاری کنیم همیشه مصرف بیش از تولید خواهد بود و این ناترازی حل نمی‌شود.»

واقعیت این است که به جز مصرف خانگی گاز که تقریباً تمام کشور را در بر گرفته، درحالی که حتی روستاهای با کمتر از ۱۰ خانوار نیز از گاز استفاده می‌کنند، بسیاری از صنایع، کارخانه‌ها و حتی نیروگاه‌های تولید برق و معادن نیز وابستگی شدیدی به گاز دارند؛ همین مسئله نشان می‌دهد سخنان وزیر نفت درباره مصرف بیش از حد گاز در کشور عجیب نیست و باید به این پرسش پاسخ داده شود که چرا در دهه‌های اخیر به سمت استفاده از انرژی‌های دیگر مانند انرژی‌های تجدیدپذیر و پاک و انرژی هسته‌ای نرفته‌ایم تا فشار از روی گاز برداشته شود و ناترازی آن ناترازی‌های دیگر را بازتولید نکنند؟

مرتضی بهروزی‌فر
کارشناس انرژی:

دیگر سوخت‌ها مانند بنزین و گازوئیل قاچاق می‌شود اما گاز را نمی‌توان حتی بیهوده مصرف کرد. خیلی از مراکز اداری و مسکونی در تهران برای تأمین انرژی دستگاه ژنراتور برق که در روزهای بی‌برقی استفاده می‌کردند مجبور بودند گازوئیل را به قیمت بالا و حتی قاچاق و ۳۵ برابر قیمت واقعی خریداری کنند چون گازوئیل دیگر در سبد انرژی وجود ندارد

این تنها همه ماجرا نیست، روز گذشته سردار احمدرضا رادان، فرمانده کل انتظامی کشور، در اولین همایش ملی پیشگیری و مقابله با قاچاق فرآورده‌های نفتی به نکته خاصی اشاره کرد و از بخش‌هایی گفت که به‌رغم اینکه تولیدی ندارند اما سوخت دریافت می‌کنند. او گفت: «چگونه است که در کشوری که با بحران آب مواجه است و بخشی از فعالیت‌های کشاورزی محدود شده، اما سهمیه سوخت بخش کشاورزی همچنان افزایش می‌یابد؟ چگونه برخی معادن تعطیل یا نیمه‌تعطیل هستند اما سهم سوخت دستگاه‌هایشان بی‌کم‌وکاست پرداخت می‌شود؟»

رادان عنوان کرد: «چگونه برخی افراد بدون محدودیت و ضابطه قادر به صدور مجوزهای مرتبط با دریافت سوخت هستند؟ سهم مشخصی وجود ندارد و نظارت دقیق اعمال نمی‌شود؛ نتیجه این وضعیت آن است که ما ناخواسته برخی فعالان اقتصادی زحمتکش را به‌سمت قاچاق سوخت تشویق می‌کنیم.»

همین سخنان یکی دیگر از مشکلات مهم کشور در عرصه ناترازی انرژی را نشان می‌دهد که بحث قاچاق آن است که بیشتر در حوزه بنزین و گازوئیل و فرآورده‌های مایع رخ می‌دهد و مدیریت آن می‌تواند ناترازی را به شدت کاهش دهد. به همین دلیل است که فرمانده کل انتظامی کشور اصلاح فرایندها، تعیین سهمیه‌های واقعی و ایجاد نظام دقیق رصد و پایش را ضروری دانسته و گفته بدون اصلاح ریشه‌ای ساختارها، مقابله صرفاً انتظامی با قاچاق سوخت، کافی نخواهد بود.

اوبه یکی از پرونده‌ها در این زمینه اشاره کرده و گفته: «فردی که امروز دستگیر شده، چندین هزار برگه آماده سهمیه سوخت را در اختیار داشت. در یکی از استان‌ها از مسئولان پرسیدم چگونه در منطقه‌ای که بارش‌ها کاهش یافته و وضعیت کشاورزی مشخص است، همچنان سهمیه سوخت کشاورزی به همان میزان پرداخت می‌شود؟ فرد مسئول صادقانه گفت: «درست می‌گویید، اما ما این را از مردم می‌بینیم، به او گفتم شما فقط اسناد را بیاورید؛ من موضوع را با وزیر نفت مطرح می‌کنم تا این کمک را وزارت نفت خودش مستقیم و شفاف در اختیار کشاورزان قرار دهد، اما سرمایه ملی را نباید هدر داد و نباید کاری کرد که یک کشاورز شریف به ناچار به مسیر خلاف کشیده شود.»

او ماجرای جالب دیگری را نیز نقل کرده است: «دستگاه قضایی به‌تازگی فقط یک باند قاچاق را با رقمی نزدیک به ۱۱ همت جریمه کرده و جالب اینجاست که دو ساعت بعد کل مبلغ را پرداخت کرده‌اند. این نشان‌دهنده سود کلان و نامشروعی است که این افراد طی سال‌ها به دست آورده‌اند.

در یکی از روستاها، کیلومترها لوله‌کشی و کابل‌کشی انجام شده بود؛ همین‌طور موتور، ژنراتور، پمپ و تجهیزات دیگر نصب شده و شبکه‌ای کاملاً حرفه‌ای تا لب دریا ایجاد کرده بودند؛ گویی یک «شرکت پخش سوخت» غیررسمی در دل طبیعت تأسیس شده است. طی هفت ماه گذشته، بیش از ۳۶۰ میلیون لیتر سوخت قاچاق به‌صورت فیزیکی کشف شده و حدود یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون لیتر نیز از طریق تشکیل پرونده و اعترافات به چرخه قاچاق بازگشته است. همه این موارد به دستگاه قضایی تحویل شده تا با عاملان برخورد شود.

کشف و جلوگیری از قاچاق می‌تواند کمک بزرگی به حل ناترازی انرژی در کشور کند؛ البته به شرطی که آنها را به اندازه گاز وارد چرخه مصرف کنیم، به جز آن قیمت حامل‌های انرژی و بارانه‌ای که به آن تعلق می‌گیرد نیز به قاچاق آنها کمک زیادی کرده است. آنطور که فرمانده نیروی انتظامی عنوان کرده بخشی از این روند، بارانه داخلی است اما بخش دیگر مربوط به واردات انرژی است که کشور را به‌شدت تحت فشار قرار داده است. او گفته: «با افزایش کشفیات و جلوگیری از قاچاق، امروز توانسته‌ایم واردات روزانه چهار تا پنج میلیون لیتر نفت‌گاز را قطع کنیم. اگر برنامه‌ریزی دقیق‌تری داشته باشیم، می‌توانیم تا پایان سال یا سال آینده روزانه ۱۰ میلیون لیتر نیز صادر کنیم. چگونه است که نظارت کافی در این بخش وجود ندارد و برخی افراد اجازه پیدا می‌کنند مشتقات نفتی و گازوئیل قاچاق را وارد چرخه رسمی کنند و ثروت ملی را به تاراج ببرند؟»

شاید اگر در چند دهه گذشته کشور را وابسته به گاز نمی‌کردیم و در باد ذخایر گرانقدر آن نمی‌خوابیدیم و دیگر حامل‌های انرژی را نیز در کنار آن نگه می‌داشتیم، دومینوی ناترازی انرژی کشور با کمبود گاز به حرکت نمی‌افتاد و در زمستان با نبود گاز و برق و آب مواجه نبودیم و کمی آسمان آبی می‌شد.

باید سبد انرژی کشور نرمیم شود

مرتضی بهروزی‌فر، کارشناس انرژی در گفت‌وگو با «هم‌میهن» در پاسخ به این پرسش که وابسته شدن سبد انرژی کشور به یک محصول یعنی گاز چه مشکلاتی را ایجاد کرده است؟ گفت: «حدود چهل سال پیش در زمان جنگ، به دلیل مشکلاتی که داشتیم و دشمن پالایشگاه‌های ما را می‌زد و با تولید فرآورده‌ها سخت شده بود، در تأمین انرژی به مشکل خورده بودیم و در کنار آن هر چقدر مصرف داخلی افزایش پیدا می‌کرد به دلیل تولید محدودی که داشتیم، امکان صادرات کم می‌شد. دولت به دنبال این بود که سهم

